

تقی‌الدین بن عبدالقادر تمیمی

تمیمی، تقی‌الدین بن عبدالقادر، معروف به غزّی، **عالم** و **قاضی** حنفی اهل **مصر** در قرن دهم و یازدهم است.

فهرست مندرجات

[۱ - مشخصات](#)

[۲ - تالیفات](#)

[۳ - فهرست منابع](#)

[۴ - پانویس](#)

[۵ - منابع](#)

مشخصات

در ۹۵۰ به **دینیا** آمد و تحصیلاتش را نزد تعداد زیادی از علمای آن زمان گذارند. از استادان و شاگردانش نامی ذکر نشده و اطلاعات زیادی از زندگی وی موجود نیست. وی در اوایل بسیار **زاهد** بود و از پذیرش منصب **قضا** امتناع می‌ورزید، اما بعدها مدتی قاضی شهرک جیزه (در مغرب فسطاط **مصر**) و توابع آن شد. [۱] **مجموعه** بن فضل الله محبی، خلاصة الاثر فی اعیان القرن الحادی عشر، ج ۱، ص ۴۷۹، بیروت: دارصادر، (بی تا). [۲] کحاله، ج ۳، ص ۹۱.

پس از مدتی به **روم** (**قسطنطنیه**) سفر کرد و بین او و خفاجی دوستی حاصل شد، و با هم مکاتباتی داشتند. [۳] احمدین محمد خفاجی، ریحانة الالباء و زهرة الحياة الدنيا، ج ۱، ص ۲۳۵، چاپ سنگی بولاق ۱۲۷۳.

بعد از مدت نامعلومی به مصر بازگشت و در ۱۰۰۵ یا ۱۰۱۰ در همان‌جا از دنیا رفت. [۴] ج ۲، ستون ۱۰۹۸، حاجی خلیفه. [۵] کحاله، ج ۳، ص ۹۱.

تالیفات

تمیمی تألیفاتی داشته که مهمترین آن‌ها **الطبقات السنیه** فی تراجم الحنفیه در چهار جلد است. وی در این کتاب ۵۲۳، ۲ تن از بزرگان حنفی اهل رأی و صاحب نظر و بعضی **شاعران** را به ترتیب **حروف معجم** معرفی کرده است. بخشی از **القب** و **انسلب** را نیز در پایان کتاب آورده و منابع خود را در مقدمه کتاب [۶] **تقی‌الدین بن عبدالقادر تمیمی، الطبقات السنیه** فی تراجم الحنفیه، ج ۱، ص ۷۳، ج ۱، چاپ عبدالفتاح محمد حلو، ریاض ۱۴۰۳/۱۹۸۳. نام برده است. وی این کتاب را در ۹۸۹ در قوه و به قولی در ۹۹۳ در **قونیه** به پایان رسانده و به **سلطان مرانخان** (حک: ۹۸۲-۱۰۰۳) تقدیم کرده است. کسانی چون مولی سعدالدین معروف به **خواجه افندی**، مولی چوی زاده، مولی زکریا، مولی عبدالغنی و مولی احمد انصاری بر آن **تقریظ** نوشته اند. [۷] **تقی‌الدین بن عبدالقادر تمیمی، الطبقات السنیه** فی تراجم الحنفیه، ج ۱، مقدمه، ص ۷۳، ج ۱، چاپ عبدالفتاح محمد حلو، ریاض ۱۴۰۳/۱۹۸۳. [۸] ج ۲، ستون ۱۰۹۸، حاجی خلیفه.

دیگر آثار عبارتندست:

السيف البراق فی علق الولد العلق، این رساله را از آن جهت که پسرش، حسن، علق وی بوده نوشته است؛ مختصر نیمی از یتیمه الدهر ثعالبی؛ [۹] **الطبقات السنیه** فی تراجم الحنفیه، ج ۱، چاپ عبدالفتاح محمد حلو، ریاض ۱۴۰۳/۱۹۸۳. حاشیه بر شرح بدرالدین بن مالک (ابن ناظم) بر **الفیه ابن مالک**. [۱۰] ج ۱، ستون ۳۸۵، حاجی خلیفه. [۱۱] ج ۱، ستون ۱۵۱-۱۵۲، حاجی خلیفه.

[١٢] ج ١، ٢، ستون ١٠١٧، حاجي خليفه.
[١٣] ج ١، ٢، ستون ٢٠٤٩-٢٠٥٠، حاجي خليفه.

فهرست منابع

- (١) تقى الدين بن عبدالقادر تميمي، الطبقات السنوية في تراجم الحنفية، ج ١، چاپ عبدالفتاح محمد حلو، رياض ١٩٨٣/١٤٠٣.
- (٢) حاجي خليفه.
- (٣) احمد بن محمد خفاجي، ربحانة الالباء و زهرة الحياة الدنيا، چاپ سنگي بولاق ١٢٧٣.
- (٤) كخاله.
- (٥) محمدامين بن فضل الله محبي، خلاصة الاثر في اعيان القرن الحادي عشر، بيروت: دارصادر، (بي تا).

پاڻويس

١. [↑](#) محمدامين بن فضل الله محبي، خلاصة الاثر في اعيان القرن الحادي عشر، ج ١، ص ٤٧٩، بيروت: دارصادر، (بي تا).
٢. [↑](#) كخاله، ج ٣، ص ٩١.
٣. [↑](#) احمد بن محمد خفاجي، ربحانة الالباء و زهرة الحياة الدنيا، ج ١، ص ٢٣٥، چاپ سنگي بولاق ١٢٧٣.
٤. [↑](#) ج ٢، ستون ١٠٩٨، حاجي خليفه.
٥. [↑](#) كخاله، ج ٣، ص ٩١.
٦. [↑](#) تقى الدين بن عبدالقادر تميمي، الطبقات السنوية في تراجم الحنفية، ج ١، ص ٧٣، ج ١، چاپ عبدالفتاح محمد حلو، رياض ١٩٨٣/١٤٠٣.
٧. [↑](#) تقى الدين بن عبدالقادر تميمي، الطبقات السنوية في تراجم الحنفية، ج ١، مقدمه، ص-ز، ج ١، چاپ عبدالفتاح محمد حلو، رياض ١٩٨٣/١٤٠٣.
٨. [↑](#) ج ٢، ستون ١٠٩٨، حاجي خليفه.
٩. [↑](#) الطبقات السنوية في تراجم الحنفية، ج ١، چاپ عبدالفتاح محمد حلو، رياض ١٩٨٣/١٤٠٣.
١٠. [↑](#) ج ١، ستون ٣٨٥، حاجي خليفه.
١١. [↑](#) ج ١، ستون ١٥١-١٥٢، حاجي خليفه.
١٢. [↑](#) ج ١، ج ٢، ستون ١٠١٧، حاجي خليفه.
١٣. [↑](#) ج ١، ج ٢، ستون ٢٠٤٩-٢٠٥٠، حاجي خليفه.

منابع

[دانشنامه جهان اسلام، بنياد دائرة المعارف اسلامي، برگرفته از مقاله «تميمي»، شمار ٣٨٩٩.](#)

رده‌های این صفحه: [تراجم](#) | [علمای اهل سنت](#) | [علمای قرن دهم](#) | [علمای قرن یازدهم](#) | [فقه‌های حنفی](#)